

Yabancı ortaklı şirketin yurt dışındaki şirketlerle oluşturduğu ağ sayesinde, ağa üye yurt dışındaki firmalara verdiği müşteri bulma hizmeti karşılığında aldığı komisyonlarda vergi uygulaması hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV 12-1515
Tarih	08.09.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Katma Değer Vergisi Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV 12-1515

08/09/2011

Konu : Yabancı ortaklı şirketin yurt dışındaki şirketlerle oluşturduğu ağ sayesinde, ağa üye yurt dışındaki firmalara verdiği müşteri bulma hizmeti karşılığında aldığı komisyonlarda vergi uygulaması

İlgide kayıtlı dilekçenizde, Fransa'da yerleşik ... adlı şirket tarafından koordine edilen ve uluslararası taşımacılık yapan araçların sisteme üye işyerlerinden nakit ödeme yapmaksızın bir kart vasıtasıyla yakıt almasına imkan tanıyan uygulama kapsamında şirketinizin bu sisteme müşteri bulma, ödemelere aracılık etme ve buna ilişkin belge düzenleme işlemlerini gerçekleştireceği belirtilerek, konunun vergi kanunları karşısındaki durumunun bildirilmesi istenilmiştir.

I) KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı belirtilmiş, maddenin ikinci fıkrasında da safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Ticari Kazancın Tarifi" başlıklı 37 nci maddesinde; her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu belirtilmiş, 38 inci maddesinde ise; "Bilanço esasına göre ticari kazanç teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:

1. İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;
2. İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulur." hükümlerine yer verilmiştir.

Aynı Kanunun 39 uncu maddesinde; "İşletme hesabı esasına göre ticari kazanç, bir hesap dönemi içinde elde edilen hasılat ile giderler arasındaki müspet farktır. (Elde edilen hasılat, tahsil olunan paralarla tahakkuk eden alacakları; giderler ise, tediye olunan ve borçlanılan meblağları ifade eder.)..." hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre, şirketinizin Türkiye'de müşteri bulma karşılığında yabancı ... ortaklarından tahsil ettiği komisyon bedelleri ve yabancı ... ortaklar adına tahsil ettiği fatura bedellerini gelir olarak, yabancı ... ortaklarına aktarılan bedelleri ise gider olarak kayıtlarına intikal ettirmesi gerekmektedir.

II) KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

Katma Değer Vergisi Kanununun 1/1 inci maddesinde Türkiye'de yapılan ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesindeki teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu hükme bağlanmıştır. "İşlemlerin Türkiye'de yapılması" ise Kanunun 6 ncı maddesine göre, malların teslim anında Türkiye'de bulunmasını, hizmetin Türkiye'de yapılmasını veya hizmetten Türkiye'de faydalanılmasını ifade etmektedir.

Katma Değer Vergisi Kanununun 11/1-a maddesiyle yurtdışındaki müşteriler için yapılan hizmetler vergiden istisna edilmiştir.

Aynı Kanunun 12/2 nci maddesinde ise bir hizmetin yurtdışındaki müşteriler için yapılan hizmet sayılabilmesi için,

- Hizmetin yurtdışındaki bir müşteri için yapılmış olması,

- Hizmetten yurtdışında faydalanılması,

gerektiği hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, 26, 30 ve 113 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğlerinde hizmet ihracı hakkında yapılan açıklamalar mevcuttur.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, şirketinizin yabancı ... şirketlerine ifa ettiği Türkiye'den müşteri bulma hizmeti, Türkiye'de faydalanılan bir hizmet olup, hizmet ihracı istisnası kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla, söz konusu hizmetin karşılığını oluşturan bedel üzerinden KDV Kanununun genel hükümleri çerçevesinde KDV nin hesaplanıp beyan edilmesi gerekmektedir.

III) VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 8 inci maddesinde, "Vergi kanunları ile kabul edilen haller müstesna olmak üzere, mükellefiyete veya vergi sorumluluğuna müteallik özel mukavelenameler vergi dairelerini bağlamaz" hükmüne yer verilmiştir.

Yine aynı Kanunun 227 nci maddesinde; "Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir." hükümleri yer almış olup, söz konusu kayıtların Kanunun 229 uncu ve müteakip maddelerinde yer alan belgelerden herhangi biri ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, Kanunun,

- 231/5 maddesinde; "Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azamî yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır."

- 232 nci maddesinde; "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;
2. Serbest meslek erbabına;
3. Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara;
4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;
5. Vergiden muaf esnafa.

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler..."

hükümleri yer almaktadır.

Diğer taraftan, Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin 2 nci fıkrasında Maliye Bakanlığı'nın mükelleflere muameleleri ile ilgili tahsilat ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunluluğu getirme ve bu zorunluluk kapsamına ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

Bu uygulamaya ilişkin olarak yayımlanan 332 Sıra No.lu Genel Tebliğinde mükelleflerin kendi aralarında yapacakları ticari işlemleri ile nihai mal ve hizmet bedeli olarak yapacakları 8.000 TL yi aşan tahsilat ve ödemelerin banka, özel finans kurumları veya posta idaresi aracılığıyla yapılması ve bu kurumlarca düzenlenecek belgelerle tevsikinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; şirketinizin Türk müşterilerine, Avrupa'da mukim ... ortaklarının vermiş olduğu vekaletle istinaden, ortaklarının nam ve hesabına, o ülkenin vergilerini içeren ve yine ilgili ülke mevzuatındaki şekil ve şartlarına uygun fatura düzenlenmesi mümkün bulunmamaktadır.

Ayrıca, şirketinizin ... ortaklarından her biri adına yaptığı tahsilatlar ile Türkiye'de müşteri bulma faaliyetine karşı almış olduğu komisyon bedellerine ilişkin olarak hizmet ifasını takip eden 7 (yedi) gün içerisinde fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026